

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВИНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–септембар 2014.

Октобар 2014.

Садржај:

1. Експертиза готовог новца	2
2. Експертиза ефективног страног новца	4
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца.....	6

1. Експертиза готовог новца

У првих девет месеци ове године, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован откривене су 1.622 фалсификоване новчанице готовог новца, што је за 51,2% мање него у истом периоду претходне године, када је откривено 3.322 комада тих новчаница. Посматрано у номиналном износу, то смањење износи 63,8% (1.755.620,00 динара у периоду јануар–септембар 2014. у односу на 4.855.980,00 динара у истом периоду 2013). Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

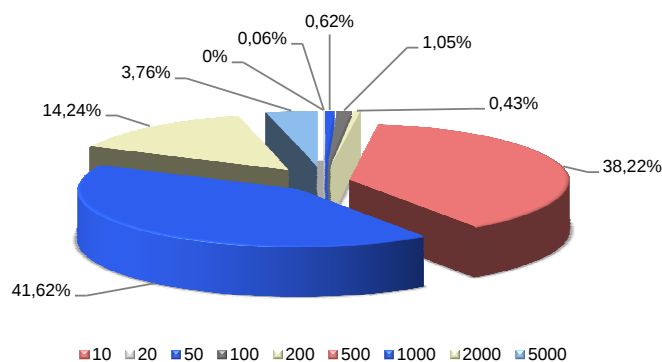
Табела 1. Преглед откривених фалсификованих новчаница готовог новца, јануар–септембар 2014.
(у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Комада	61	231	675	620	7	17	10	1	0	1.622
Учешће у %	3,76	14,24	41,62	38,22	0,43	1,05	0,62	0,06	0,00	100,00

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице од 1000, 500 и 2000 динара (Графикон 1). Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 94% броја фалсификата новчаница готовог новца.

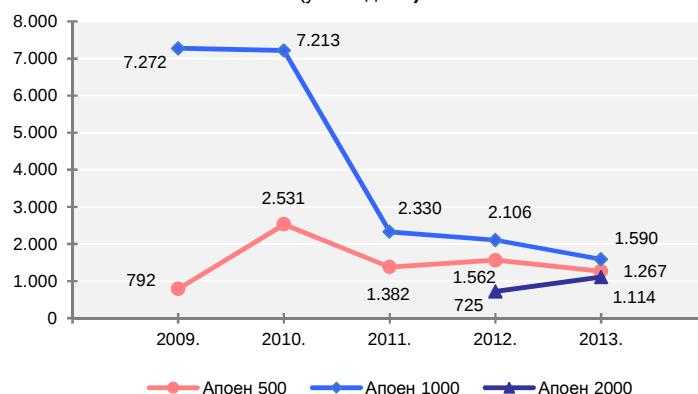
Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца у периоду јануар–септембар 2014.
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

На Графикону 2. може се видети да је од 2009. до 2013. године број фалсификата апоена од 1000 динара у константном паду.

Графикон 2. Најчешће фалсификовани апоени готовог новца
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

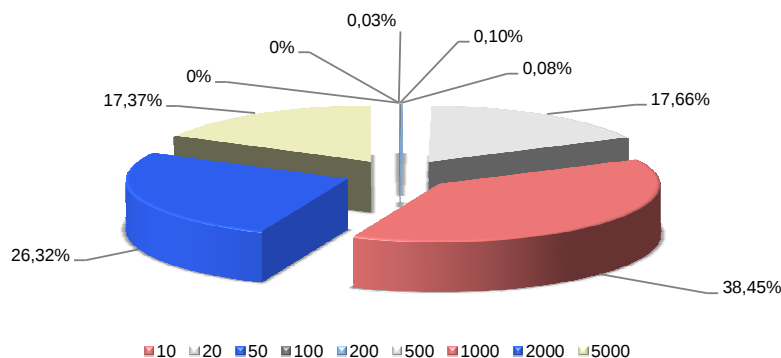
Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница од 1000 динара, затим 2000, 500 и 5000 динара (Табела 2. и Графикон 3). Процентуално изражено, та четири апоена заједно чине 99,8% фалсификата готовог новца.

Табела 2. Преглед откривених фалсификованих новчаница готовог новца, јануар–септембар 2014.
(у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Износ	305	462	675	310	1,4	1,7	0,5	0,02	0,00	1.755,6
Учешће у %	17,37	26,32	38,45	17,66	0,08	0,10	0,03	0,00	0,00	100

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца у периоду јануар–септембар 2014.
(номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

Ако ставимо у однос откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, који је на дан 30. септембра 2014. износио 280,1 милион комада новчаница, или 150,9 милијарди динара (Табела 3), видимо да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају утврђено 5,8 фалсификованих новчаница готовог новца, тј. на милијарду динара у оптицају евидентирано је 11.632,4 динара фалсификованог новца.

Табела 3. Новчанице у оптицају – стање на дан 30. 09. 2014.

Апоен	Комада	Износ у RSD
5000	2.880.866	14.404.330.000
2000	20.397.759	40.795.518.000
1000	77.075.316	77.075.316.000
500	19.738.815	9.869.407.500
200	19.103.357	3.820.671.400
100	24.281.477	2.428.147.700
50	24.687.464	1.234.373.200
20	37.762.556	755.251.120
10	54.172.456	541.724.560
Укупно:	280.100.066	150.924.739.480

Извор: Народна банка Србије.

2. Експертиза ефективног страног новца

У периоду од јануара до септембра текуће године, у поступку експертизе новчаница под сумњом да су фалсификати откривено је 717 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца, што је за 29,9% више него у истом периоду претходне године, када су откривена 552 комада тих новчаница. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 4.

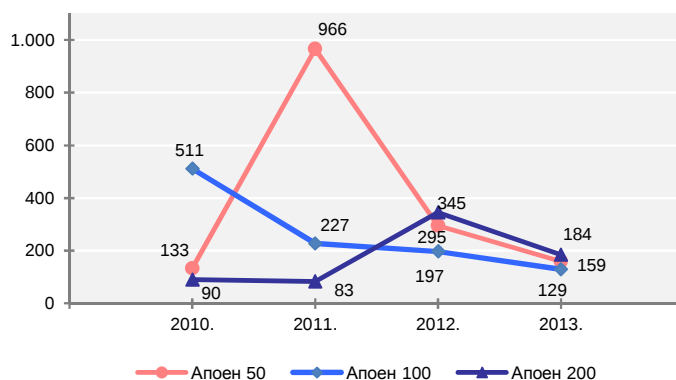
Табела 4. Преглед откривених фалсификованих новчаница ефективног страног новца, јануар–септембар 2014.
(у комадима)

Валута	EUR							Укупно EUR	USD			Укупно USD	Остало	Укупно
	500	200	100	50	20	10	5		100	50	20			
Апоен														
Комада	14	84	90	107	39	3	4	341	351	1	1	353	23	717
Учешће у %	4,1	24,6	26,4	31,4	11,4	0,9	1,2	100	99,4	0,3	0,3	100	4,4	100

Извор: Народна банка Србије.

У истом периоду откривено је укупно 341 комад фалсификованих новчаница евра, или за 17,8% мање него у првих девет месеци претходне године, када је евидентирано 415 комада тих новчаница. Однос броја комада најчешће фалсификованих апоена евра, од 50, 100 и 200 евра, у последње четири године приказан је на Графикону 4.

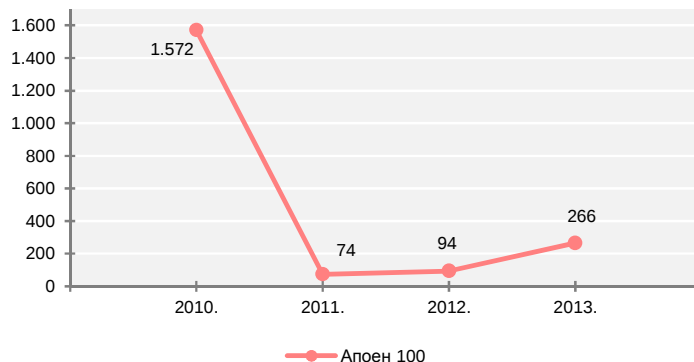
Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени евра
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

У првих девет месеци ове године откривене су 353 фалсификоване новчанице америчког долара, што је скоро три пута више него у истом периоду претходне године, када је евидентирано 120 комада тих новчаница. Од тога, 351 комад су фалсификати у апоену од 100 долара. Графикон 5. приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последње четири године.

Графикон 5. Најчешће фалсификовани апоен USD
(у комадима)

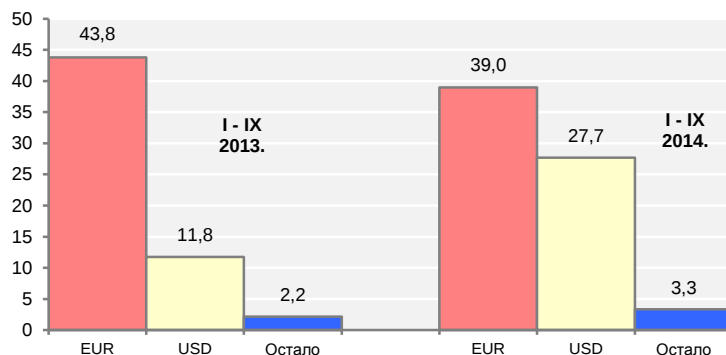
Извор: Народна банка Србије.

Групу валута „Остало“ у Табели 4. чине фалсификоване новчанице четири валуте: конвертибилне босанске марке (десет комада), британске фунте (седам комада), немачке марке (пет комада) и швајцарског франка (један комад).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца, као и њихов однос с истим периодом претходне године, најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима (Графикон 6).

**Графикон 6. Утврђени фалсификати новчаница
ефективног страног новца
јануар-септембар 2013. и 2014.**

(износ у хиљадама EUR)

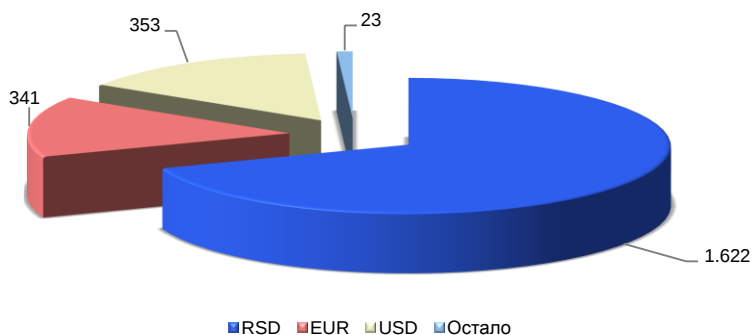
Извор: Народна банка Србије.

3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

У укупно откривеним фалсификованим новчаницама у периоду јануар – септембар 2014. године, однос броја комада откривених фалсификованих новчаница домаће валуте и страних валута дат је у Графикону 7.

**Графикон 7. Валутна структура
фалсификованих новчаница откривених
у периоду јануар–септембар 2014.**

(у комадима)

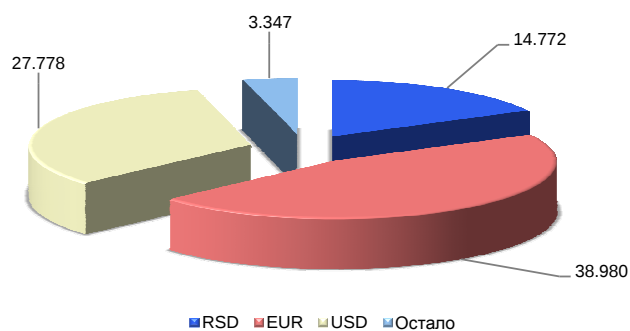

Извор: Народна банка Србије.

Како се може видети, доминантно је учешће откривених фалсификованих новчаница домаће валуте (69,3%) у односу на учешће откривених фалсификованих новчаница страних валута.

Међутим, посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у првих девет месеци 2014. најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима (Графикон 8).

**Графикон 8. Валутна структура
фалсификованих новчаница откривених
у периоду јануар–септембар 2014.**
(износ у EUR)

Извор: Народна банка Србије.

Може се видети да је највећи удео откривених фалсификованих новчаница евра (45,8%), затим америчког долара (32,5%) и домаће валуте (17,3%).